

पचरौता नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ६ संख्या : ०२ मिति : २०८०/०३/१८

भाग — १

पचरौता नगरपालिका

स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ को दफा ११(२)(ज) बमोजिम नगर सभाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

नगरसभाबाट स्वीकृत मिति : २०८०/०३/१०

शिक्षक दरबन्दि मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८०

शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८०

पचरौता नगरपालिका भित्र संचालित विद्यालयहरूमा शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न, शिक्षक विधार्थी संख्या अनुपात तथा कक्षागत रूपमा शिक्षकको व्यवस्थापन गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ को दफा ११(२) (ज) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी पचरौता नगरपालिकाले शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८० बनाइ लागु गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यो कार्यविधिको नाम “शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

३. विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क) “नगरपालिका” भन्नाले पचरौता नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत” भन्नाले पचरौता नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) “शिक्षा समिति ” भन्नाले पचरौता नगरपालिकाको शिक्षा समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) “शाखा प्रमुख ” भन्नाले शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको प्रमुख वा प्रमुखको कामकाज गर्न तोकिएको कर्मचारी सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) “दरबन्दी ” भन्नाले नेपाल सरकारबाट स्विकृत अनुदान प्राप्त स्थायी/अस्थायी/करार कोटा सम्झनु पर्दछ ।

(च) “राहत ” भन्नाले नेपाल सरकारबाट स्वीकृत अनुदान प्राप्त राहत अनुदान कोटा सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “स्वयम सेवक शिक्षक/ नगर बालविकास सहजकर्ता ” भन्नाले पचरौता नगरपालिकाबाट तलब भत्ता खाने गरि नियुक्त शिक्षक/बालविकास सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “सामुदायिक विद्यालय ” भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित अनुदान प्राप्त गर्ने पचरौता नगरपालिका भित्रका विद्यालय सम्झनु पर्दछ ।

(झ) “शिक्षक ” भन्नाले विद्यालयमा अध्यापन गर्ने अध्यापकलाई सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले प्रधानाध्यापकलाई समेत जनाउँदछ ।

(ञ) “बालविकास सहजकर्ता ” भन्नाले संघिय अनुदानबाट तलब भत्ता खाने गरी नियुक्त भइ पचरौता नगरपालिका भित्र कार्यरत रहेका बालविकास सहजकर्तामा नियुक्त शिक्षकलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

दरबन्दी मिलानका आधारहरू

४. शिक्षक दरबन्दी मिलान सम्बन्धि व्यवस्था

१. अघिल्लो शैक्षिक सत्रको विधार्थी संख्याको आधारमा सत्यापन गर्दा आएको विवरण बमोजिम कक्षागत विधार्थी संख्यालाई प्रयोग गरिनेछ ।

२. विद्यालयमा स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी, अस्थायी करार, राहत अनुदान, बालविकास सहजकर्ता र पालिका वडा शिक्षक तथा स्वयमसेवक शिक्षकहरूको सङ्ख्यात्मक विवरण तयार पारिनेछ ।

३. काजमा रहेका शिक्षकको हकमा जुन विद्यालयबाट तलब भत्ता पाउँछन् सोही विद्यालयको शिक्षकमा गणना गरिनेछ ।

४. थप कक्षा संचालन गर्न प्रति कक्षा न्यूनतम ३० जना विद्यार्थीलाई आधार बनाइनेछ । तर प्रति कक्षा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा १-५० कायम गरिनेछ । सो आधारमा आधारभूत तह १-५ मा ५ दरबन्दी, आधारभूत तह १-८ मा ९ दरबन्दी र मा.वि.९-१० मा ५ दरबन्दी कायम गरिनेछ । अन्य दरबन्दी थप गर्दा विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानेर गरिनेछ । यदि कक्षागत विद्यार्थी संख्या ५० भन्दा बढी र अधिकतम ८० सम्म भएमा सेक्सन खोल्न अनुमति प्रदान गरी सोका आधारमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात कायम गरिनेछ । विद्यार्थी शिक्षक अनुपात कायम गर्दा प्रति कक्षा १-५०=१, १-८०=२, १-१३०=३, १-१७०=४, १-२१०=५, १-२५०=६ र १-३००=७ वटा र सो भन्दा बढी भएमा ५० प्रति कक्षा ५० को अनुपातमा थप दरबन्दी व्यवस्थापन गरिनेछ । यदि प्रति कक्षा ३० भन्दा कम विद्यार्थी भएमा बहुकक्षा शिक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्ने छ र सो विद्यालयमा रहेको विद्यार्थी संख्या अनुपातको दरबन्दी अन्य विद्यालयमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

५. एउटै कक्षामा विद्यार्थी संख्या बढी भई वर्ग/सेक्सन खोल्नु पर्ने अवस्थामा प्रतिकक्षा ५० जना मापदण्ड बमोजिमको विद्यार्थी सङ्ख्याको साथै प्रतिशतभन्दा बढी अर्थात् ८० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी भएमा वर्ग/सेक्सनको व्यवस्था गरी प्रति सेक्सन १ जना शिक्षक दरबन्दी थप गरी गणना गर्न सकिने तर भौगोलिक विकटताका कारण समायोजन गर्न नसकिने अवस्थाका विद्यालयहरूमा कक्षा अनुसार शिक्षक दरबन्दी कायम गर्न सकिनेछ ।

५. विद्यालयगत एवम् तहगत शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा शिक्षक व्यवस्थापन मिलान गर्ने आधारहरू :

१. कक्षा १-३ सञ्चालन भएका आधारभूत विद्यालयको सम्बन्धमा : कक्षा १-३ सञ्चालित विद्यालयमा न्यूनतम ३ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२. कक्षा १-५ सञ्चालन भएका आधारभूत विद्यालयको सम्बन्धमा : कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयमा न्यूनतम ५ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

३. कक्षा ६-८ सञ्चालन भएका आधारभूत विद्यालयको सम्बन्धमा :- कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयमा न्यूनतम ४ जना शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने । शिक्षक व्यवस्थापन गर्दा प्राथमिकीकरणका आधारमा अङ्ग्रेजी १, गणित/विज्ञान १, नेपाली १, सामाजिक १ गरी ४ ओटासम्म आधारभूत तह कक्षा ६-८ को दरबन्दी कायम गर्दै जाने ।

४. कक्षा ९-१० सञ्चालन भएका माध्यमिक विद्यालयको सम्बन्धमा :- कक्षा ९-१० सञ्चालित विद्यालयमा न्यूनतम ५ जना शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने । शिक्षक व्यवस्थापन गर्दा प्राथमिकीकरणका आधारमा अङ्ग्रेजी १, विज्ञान १, गणित १, नेपाली १, सामाजिक १ गरी ५ ओटासम्म माध्यमिक तहको शिक्षकको व्यवस्थापन गर्दै जाने ।

५. बालविकासको सम्बन्धमा विद्यार्थी संख्या यकिन गरी ६० जना भन्दा बढी विद्यार्थी भएमा २ जना सहजकर्ताको मिलान तथा व्यवस्थापन गर्दै जाने ।

६. दफा ५ को उपदफा (३) र (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि आधारभूत तह (कक्षा १-८), माध्यमिक तह (९-१०) र माध्यमिक तह (१-१२) संचालित कुनै पनि दरबन्दी नभएका विद्यालयहरूमा सम्बन्धित तहको शिक्षकलाई कामकाजमा खटाइनेछ ।

७. उपदफा ६ बमोजिम दरबन्दी कायम गर्नका लागि आवश्यक दरबन्दी यस पालिका अन्तर्गतका अन्य माध्यमिक विद्यालयबाट दरबन्दी कट्टा गरी मिलान गरिनेछ ।

परिच्छेद ३

दरबन्दी मिलान प्रक्रियामा शिक्षक व्यवस्थापन तथा पदस्थापनका आधारहरू :

६. दरबन्दी मिलान पछि गर्ने शिक्षक व्यवस्थापन :

१. दरबन्दी मिलान गर्दा बढी हुन आउने शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नगरपालिकाले शिक्षक दरबन्दी अपुग भएका विद्यालयमा पदस्थापन गर्नेछ ।

२. शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्दा शिक्षकको निवेदन, शिक्षक विधार्थी अनुपात, विषयगत र विद्यालयको आवश्यकता आधारमा नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नगरपालिकाले दरबन्दी कायम गरी मिलान गर्ने ।
३. दरबन्दी मिलान गरी कमी वा बढी हुने शिक्षकको विद्यालयगत र विषयगत दरबन्दी विवरण यकिन तथा तयारीका साथै नगरपालिका स्तरीय समष्टिगत विवरण तयार गर्ने र हरेक वर्ष अद्यावधिक गर्दै जाने ।
४. कक्षा वा तह समायोजन भएका विद्यालयहरूमा आगामी शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थी सङ्ख्या बढ्दै गएमा पुनः कक्षा थप गर्न सकिनेछ ।

७. दरबन्दी मिलानमा सरुवा तथा पदस्थापना सम्बन्धी व्यवस्था :

१. एउटै विद्यालयमा पाँच वर्ष वा सोभन्दा बढी सेवा पुरा गरेका सबै शिक्षकलाई अनिवार्य रूपमा क्रमशः दरबन्दी मिलान तथा पदस्थापन गरिनेछ । तर विद्यालयको आवश्यकता अनुसार ५ वर्ष भन्दा कम सेवा अवधि भएको शिक्षकलाई पनि कार्यरत विद्यालयबाट अर्को विद्यालय सरुवा गर्ने सकिनेछ ।
२. दरबन्दी मिलानका लागि विद्यालय छनौटका लागि कम्तिमा सात दिने सूचना प्रकाशन गरिनेछ र सबै शिक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ । निवेदन पेश गर्नेको हकमा बरिष्ठताको आधारमा प्राथमिकीकरण गरी तथा निवेदन पेश नगर्ने स्थायी तथा अन्य कुनैपनि प्रकारका शिक्षकलाई नगर शिक्षा समितिको सिफारिसमा नगरपालिकाले विद्यालयको आवश्यकता अनुसार नगरपालिका अन्तर्गतका कुनै पनि विद्यालयमा कामकाजमा खटाउन सक्नेछ ।
३. यस कार्यविधि बमोजिम भएको दरबन्दी मिलान अर्को व्यवस्था नभएसम्मको लागि लागु हुनेछ ।

परिच्छेद ४

दरबन्दी मिलान कार्यदलको व्यवस्था

६. दरबन्दी मिलान कार्यदलको गठन:

१. दरबन्दी मिलान कार्यमा राय सल्लाह सहित आवश्यक सिफारिस गर्नका लागि देहाय बमोजिम सदस्य रहने गरी दरबन्दी मिलान कार्यदल रहने छ :-
  - क. नगर शिक्षा समितिको अध्यक्ष वा अध्यक्षले तोकेको समितिको सदस्य एक जना — संयोजक
  - ख. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत — सदस्य
  - ग. समाजिक विकास समितिको संयोजक — सदस्य
  - घ. शिक्षक महासंघको प्रतिनिधि - सदस्य
  - ड. नगर शिक्षा अधिकृत - सदस्य सचिव

२. दरबन्दी मिलान कार्यदलको काम, कर्तव्य र अधिकार

- क. शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि विद्यालयगत मौजुदा शिक्षक, दरबन्दी मिलानपछि कायम हुने शिक्षक सङ्ख्या र थप दरबन्दीका लागि पुगनुपर्ने न्यूनतम विद्यार्थी संख्या यकिन गर्ने ।
- ख. शिक्षकहरूबाट भरी आएका विद्यालय छनौट फारामहरू विश्लेषण गर्ने ।,
- ग. विद्यालयहरूमा तहगत तथा विषयगत रूपमा शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि खटाइने विद्यालय र शिक्षकको नामावली विवरण तयार गरी नगर शिक्षा समितिमा पेश गर्ने ।
- घ. विद्यालयमा माथिल्लो तहमा दरबन्दी नभएमा दरबन्दीको व्यवस्था नभएसम्मको लागि माथिल्लो योग्यता भएको शिक्षकलाई विषयगत आधारमा मिलान गर्न सकिनेछ ।

ड.दरबन्दी मिलान गरी पठाइएको शिक्षकलाई सम्बन्धित विद्यालयले हाजीर गराई सो को जानकारी सम्बन्धित निकायमा पठाउनु पर्नेछ । साथै मिलान गरिएको शिक्षकलाई हाजिरी नगराएमा दरबन्दी सहित अर्को आवश्यक भएको विद्यालयमा स्थानान्तरण गर्न तथा हाजिर हुन नजाने शिक्षकलाई विभागीय कारवाहीका लागि कार्यदलको निर्णय सहित नगर शिक्षा समितिलाई सिफारिस गर्नेछ ।

च.दरबन्दी मिलानको क्रममा शिक्षक दरबन्दीको आधारमा स्थायी दरबन्दी,अनुदान कोटा (राहत) र अन्य शिक्षकलाई गणना गरी विद्यालयगत दरबन्दी र विद्यालयको आवश्यकताका आधारमा दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।

छ.नगरपालिकाले दिइएका निर्देशन बमोजिमका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

ज.कार्यदलको सचिवालय नगरपालिकाको शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा रहनेछ ।

झ.कार्यदलको सचिवालयका लागि आवश्यक पर्ने बजेट रकम तथा समितिका पदाधिकारीहरूको बैठक भत्ता लगायतका सुविधाका लागि आवश्यक पर्ने बजेट रकम नगर कार्यपालिकाले व्यवस्था गर्नेछ ।

९.विद्यालय समायोजन सम्बन्धि व्यवस्था : विद्यालय समायोजन सम्बन्धि व्यवस्था पचरौता नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७९ (संसोधन सहित) मा भएको व्यवस्था बमोजिम हुनेछ ।

१०.बाधा अड्काउ फुकुवा हुने:

यो कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अड्काउ परेमा फुकुवाका लागि नगरपालिकाले आवश्यक निर्णय गर्नेछ ।

आज्ञाले

महेश कुमार मिश्र

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

अनुसूची-१
दरबन्दी मिलानका लागि विद्यालय छनौटका लागि निवेदन फारम

श्रीमान शिक्षा शाखा प्रमुख ज्यू,
पचरौता नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बेनौली, बारा

पचरौता नगरपालिकाको शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्यविधि, २०८० अनुसार यस नगरपालिका भित्रका शिक्षकको दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन गर्दा मलाइ देहाय बमोजिमको विद्यालयमा रही कामकाज गर्ने इच्छा रहेको हुदाँ प्रचलित ऐन/नियम/कार्यविधि तथा उपलब्ध सम्भावना समेतका आधारमा प्राथमिकता क्रममा रहेको विद्यालयमा कामकाज गर्ने गरी खटाउनुहुन अनुरोध सहित तहाँ कार्यालयको मिति .....गतेको सूचना अनुसार यो निवेदन पेश गर्दछु ।

नाम थर :

स्थायी ठेगाना :

वडा नं. :

पालिका :

जिल्ला :

सिटरोल नं.:

तह/श्रेणी :

मिति :

जिल्ला :

मोबाइल नं. :

हाल कार्यरत विद्यालयको नाम र ठेगान :

हाल कार्यरत विद्यालयमा सरुवा/पदस्थापना मिति :

हाल कार्यरत विद्यालयमा सेवा गरेको जम्मा अवधि :

अस्थायी ठेगाना :

वडा नं. :

पालिका :

जिल्ला :

शुरु नियुक्ति मिति :

हालको पदमा नियुक्ति

शैक्षिक योग्यता :

मुल विषय :

दरबन्दी मिलानमा जान चाहेको विद्यालयको नाम प्राथमिकताको आधारमा

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नं.	कैफियत
१			
२			
३			
४			
५			
६			
७			

निवेदक

नाम :

हस्ताक्षर :